

# TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția. Joia și Sâmbata.

## ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”  
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.  
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.  
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la  
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la  
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.  
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

## INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori  
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.  
pentru fie-care publicare.

Nr. 140 Metr.

## Miron,

prin îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al  
bisericii ortodoxe în Transilvania, metropo-  
lit al Românilor greco-orientali din Un-  
garia și Transilvania, ș. a.

*Prea Sântilor frați episcopi, vene-  
rabilelor consistorii eparchiale, onorabi-  
lilor deputați congresuali, iubitelui cler  
și popor din provincia Noastră metropo-  
litană: dar și milă dela Dumnezeu, și  
salutarea Noastră cordială!*

Având în vedere §§. 151 și 152  
din Statutul organic, convocăm și prin  
acestea declarăm de convocat congresul  
ordinariu-bisericesc al provinciei Noștre  
metropolitane la biserica parohială din  
cetatea Sibiu, pe Mercurea, ce cade  
în **1/13 Octombrie a. c.** la 9 ore  
înainte de amăzi, în care și după ter-  
minarea ritualelor bisericesci va urma  
numai decăpteschiderea congresului și  
se vor începe lucrările congresuale con-  
form Regulamentului afacerilor interne.

Dat în ședința noastră arhiepisco-  
păscă-metropolitană în Sibiu, la 19/31  
August 1897.

Miron Romanul m. p.

## „Viribus unitis“!

(\*) Învățătorilor la muncă!

Dilele de popas, de liniște bine  
meritată au expirat. Noul an școlastic  
își ia începutul. Puterile restaurate er  
vă sunt reclamate. Adunați-vi-le și por-  
niți munca voastră — „*viribus unitis*“.

Conșcii de măreția chemării voștre  
veți porni cu însuflețire multă această  
muncă.

Cu însuflețire, pentru-că reprivind  
asupra muncii voștre din trecut, vă  
puteți convinge de succesele frumoase la  
cari ați ajuns și de lacunele, cari mai  
trebuie delăturate, — er succesele în-  
totdeauna îndemnă și încurajază.

Cu însuflețire, întru cât vedeți, că  
munca voastră este o muncă sântă, căci

e — națională. Un popor întreg își  
are rașimul în voi, vă conrede o ge-  
nerație, un aluat crud, căruia voi aveți  
să-i dați formele cuvenite. Un popor  
întreg își depune așa dîcînd viitorul  
în mâinile voștre, făcîndu-vă deci nu  
numai părinți crescători, ci și factori  
hotărîtori asupra sorții viitorului nostru.

Voi, cunoscători ai istoriei acestui  
popor, știți ce-a suferit în trecut și în  
ce hal plutesce el astăzi; istoria vă  
este cartea cea sântă din care aveți a  
vă scote învățăturile, de care trebuie  
să fiți conduși. Consultați această carte  
și însuflețirea pentru împlinirea dato-  
rințelor voștre va fi întotdeauna la culme,  
îndemnurile vor fi puternice și veți  
trece cu ușurință peste greutățile fa-  
tale, ce grijile dîlnice vi le pun în cale.

Considerați îndeosebi stările de  
astăzi.

Din diferite părți ale țerii sosesc  
sciri despre cutezătoare meșchinării.  
Băeților noștri del de școlă li se pun curse,  
se caută tot fel de apucături pentru  
a-i vîri în școle, unde numai limbi  
străine se vorbesc. Până și în Brașov,  
la vatra românismului, a încercat vespa-  
ași vîri acul otrăvitor, căutînd a momi  
mai înainte pe părinți.

Și dacă în vre-o comună de-a nō-  
stră dăinuiesc din cine scie ce pricină  
neorînduélă, dușmanul se folosește de  
prilegiu, se face stăpîn peste stările  
triste, i-și clădesc fără nici un scrupul  
și fără rușinare școlă acolo — își de-  
pune oul ca cucul în cuib străin.

Și faptele aceste sunt încurajate  
de sus, nu dela D-șeu, ci dela cei ce  
nu în numele lui D-șeu, nici în al  
legii, nici în al binelui țerii, nici în  
al binelui poporului din țără, lucră.  
Cei de sus sunt și ei omeni, dar omeni  
rêvnitori de popore, pe cari vor să și-  
le asimileze, și fiind-că poporele în școlă  
i-și au viitorul, fiind-că școlă le croiesc  
destinele, școlă le este bîrnă în ochi,  
bîrnă, ce ei hotărîți sunt a o nimici,  
pentru ca ochii lor atunci curați și  
nestingheriți să se resfețe întru un plaiu,  
de pe care noi am fost înghițiți.

Făcîndu-vă seama cu starea acé-  
sta a lucrurilor, puteți vedea, fără a  
fi pesimisti, că lucrurile nu s'au îm-  
bunătățit, ci din potrivă, s'au agravat,  
amenințările devin tot mai multe și  
mai mari, primejdia pentru existența  
națională a școlelor devine tot mai  
mare.

Acéstă constatare însă n'are să  
vă indisună, ci din potrivă să vă  
oțelască în fapte.

Istoria ne vorbește de un geniu  
ocrotitor al neamului nostru. Acéstă  
împregiurare ne face a nu perde nici  
odată conștiința și prezența în luptă.  
Nu ne-am perdut'o în trecut, când ne  
rădîmam exclusiv în geniul nostru, ca  
putere primitivă și instinctivă. Nu ne  
vom perde însă prezența acum, când  
avem sute de alte scuturi la spatele  
noștre, între cari un scut de prima  
ordine sunteți voi, învățătorii.

Vijeiască deci ori cât de cumplit  
orcanul în giurul nostru, hăulască ven-  
turile ghețose, urle cei flămânți și  
rêvnitori de neamuri, n'avem tocmai  
pricină să tremurăm, — învățătorii să  
steie numai neclintîți la posturile lor  
de sentinela treze.

Frînge-se-vor vre-o câte-va ra-  
muri, uscăturile se vor scutura, căci  
ele se scutură și de o adiere mai lină,  
dar trunchiul, corpul național n'o să  
se usuce. Cîinii urlă, er caravana  
trece înainte...

Și pîn ce trăim în acest timp  
viforos, până ce ceriul deasupra noastră  
se va limpezi și va sosi un timp de  
binefacere, pace și de neajmuntă muncă și  
pentru noi, — voi, învățătorilor n'aveți  
să stați numai cu mâinile în șolduri,  
său ca muierile fricose, care de frica  
furtunei se închid în casă și se rōgă  
numai în genunchi lîngă lumina unui  
opai. Nici n'aveți să vă amestecați  
în alte treburi ce strict dîs nu se tîn  
de trebile școlare, — ci să muncîți,  
și unde muncîți, să faceți lumină și  
școlă să o păziți ca cel mai prețios  
odor ce vi l'a conređut poporul.

Timpul a sosit să vă reluați firul  
muncii voștre de înaltă însemnătate.

Reluați-l cu firme hotărîri și cu  
însuflețire. Intrați în lăcașurile unde  
mii de mlădițe vă așteptă ca să le  
nobilitați. Intrați cu pietate în aceste  
lăcașuri, căci sante sunt.

Mari sunt sarcinile ce vă așteptă.  
Vă dorim isbîndă frumoasă.

Înainte cu D-șeu și — „*viribus  
unitis*“.

**Împăratul Wilhelm al II-lea în Un-  
garia.** Duminecă și-au luat începutul o serie  
de zile frumoase și festive pentru Ungaria.  
Împăratul Wilhelm al II-lea, simpaticul dom-  
nitor al Germaniei a venit ca oșpe al Ma-  
jestății Sale regelui nostru Francisc Iosif, ca  
să asiste la manevrele cele mari dela Totis  
(ung. Tăta) din comitatul Comarom. După  
manevre va petrece mai multe zile la moșiile  
archiducelui Frideric, unde va lua parte  
la vînătorile ce se vor arangia din partea  
Curtii. De aici va veni în 20 ale lunii la  
Budapesta.

La Budapesta se fac mari pregătiri.  
Jurnalele fără deosebire de colere politice  
salută cu entusiasm, pe cel ce a distins pe  
Maghiari cu visita lui. „*Budapesti Hirlap*“  
il întimpină cu „*Ave caesar*“!

Un singur incident nelineștitor până  
acum. Fruntașii din capitală sunt indignați,  
că în lista deputațiilor, cari au să se pre-  
sinte împăratului-oșpe la gara din Budapesta,  
primarul orașului figurează după căpitanul  
de poliție și după comitele comitatului. Pentru  
schimbarea acestei ordine de primire s'au  
făcut pași din partea reprezentanței comunale,  
însă ministrul president le a răspuns, că nu  
se mai pōte schimba nimic, din pricina, că și  
până acum astfel s'a practicat. Deci vor rē-  
mănea cu supărarea.

Pentru salutarea împăratului va alerga  
o mare mulțime la Budapesta. Îndeosebi ce-  
tățeni ai Germaniei domiciliați în Ungaria  
se vor manifesta. Dela noi din Sibiu încă  
va merge o deputație.

*E de remarcă, că o misiune politică spe-  
cială nu se atribuie venirii împăratului german  
în Ungaria.*

## FOIȚA.

### Reflexiuni literare.

Literatura în genere, e știut, că are me-  
nițiunea de a cultiva spiritul omenesc din în-  
să și operele sale. Prin literatură ideile mari  
ale unui individ se predau ca moștenire ge-  
nerațiilor ulterioare pentru a trăi în ele și prin  
ele. Astfel se pun temeliile culturai spiritului  
omenesc. Sporind mereu capitalul spiritului,  
obținem progresul cultural.... Așa am ajuns  
ați, că vîcul nostru, în virtutea progresului  
cultural, se numește „*vîc al luminilor*“.

Eu însă nu-l numesc d'atare.  
E drept altcum, că trăim în mijlocul  
unei sumedenii de invențiuni, iscodite cu min-  
tea omului, cari ați ne dau garanța, că —  
măne — lumea noastră va fi mai bogată în  
lucruri minunate. Și pōte, numai în conside-  
rațiunea acestor invențiuni și a primit secul  
nostru atribuțiunea de sus. Dar n'o merită,  
deorece vōind a caracteriza cultura de ați  
a spiritului omenesc, mai puțin îi putem dîce  
— unilaterală. Unilaterală, deorece literatura  
— factorul, prin carele tindem a ne cultiva  
spiritul — atît pe terenul speculativ ca filo-  
sofie, cît și pe cel real-practic, ca sciințe na-

turale, matematice ș. a., satisface numai ne-  
cesității rațiunei omenesci de a tînde cîtră un  
stadiu de perfecțiune mai înaltă.

Dar spiritul omenesc, pe lîngă rațiune,  
se constituie și din sentiment. Literatura deci  
în vederea problemei sale, trebuie să tînă sēmă  
și de domeniul sentimentelor, cultivându-l și  
pe acesta carele după natura sa e — pōte  
— și mai delicat, dar și de o importanță nu  
mai mică decăt rațiunea. După cele premere  
din adins, vōiu reflecta aci în puține cuvinte  
numai, la cultura, ce se dă ați sentimentelor  
prin literatură.

Menită a cultiva sentimentul e în locul  
prim poezia, care e în stare să atragă și să  
cucerescă nu numai prin sublimitatea ideilor,  
dar și prin feliurimea formeii ideilor; al doilea  
loc îl ține prosa frumoasă, carea prin spune-  
rile sale de cuprins variu, de o potrivă cu  
poezia, tînde a deștepta, desvolta și nobilita  
sentimentul. Aceste, ambele, pe lîngă distra-  
gere pot și trebuie să întipăresc în sufletul  
cetitorului cele mai nobile sentimente, ca sen-  
timentul conștiinței de sine, de a-și iubi țera,  
limba și legea, sentimentul datorinței și al  
onorei și altele. Acéstă se pōte ajunge, pe  
lîngă poeziă, prin istorisiri, descrieri, schițe  
și prin alte forme ale literaturii frumoase, cari,  
cuprîndînd gîndiri înalte, exprimate ca formă  
în cuvinte alese, stîrnesc plăcerea de a fi

cetite și rescetite cu viu interes, stimulînd  
pe cetitor a-și însuși același curs de gîn-  
dire și a imita aceleași fapte, cari îi stau  
înainte, tipărite pe hîrtie cu cuvinte dulci  
și atrăgătoare.

Că exemplul bun ori rēu, real ori nu-  
mai nălcuit, cuprins în o lucrare frumoasă  
— influențază deosebit asupra vieții omului,  
și că l predispune pentru a imita, mai ales  
acolo, unde nu pōte fi vorba de o deplină  
conștiință de sine și de o judecată inde-  
pendentă, d. e. la copii și adolescenți: acéstă  
e fapt psihologic incontestabil, după carele  
ca o urmare naturală se ivesce întrebarea: —  
Ce e a se urma, și ce fel de obiect să pu-  
nem în vederea cetitorului, ca și imitare,  
ca pe lîngă scopul distragerii, să se contri-  
buiască la ridicarea sentimentului?

Eu aș dîce: a) că în locul prim, încât  
permite interesul variațiunei, obiectul lu-  
crării, fie poezie ori prosă, să fie așa ales,  
ca se pōtă stîrni în cetitor un viu interes;  
la alegerea obiectului să se tînă în vedere  
și calitatea morală, preferîndu se cu deose-  
bire ca fir principal atari momente și impre-  
siuni, interne ori externe, adevărate ori nu-  
mai creațiuni ale fantasiei, cari stau în con-  
sonanță, nu numai cu „*binul simț*“, dar și  
cu principiile estetice. Înteleg aci cetitorii  
nematurî, de cari încă trebuie să presupunem

că sunt. Er în cît pentru modul de pre-  
lucrare, să se urmeze așa, că cîștigînd plă-  
cerea, inima cetitorului, să-i sădescă în suflet  
impresiuni și stimulate menite spre a-l deș-  
tepta spre o nouă viață, cu porniri mai  
înalte, nobile. Așa d. e. Bolintinean reînvia  
trecutul glorios și plin de mărire al urmelor  
române, îndemnîndu-ne să imităm iubirea  
idealurile naționale și legea străbună; ne  
presentează tip dornic de libertate, ca pe  
Mircea cel Bêtrîn, care mai preferesce a-și  
schimba restul zilelor cu mōrtea, decăt în-  
genunchiînd înaintea dușmanului; mai acolo  
— virtutea mamei, carea mai voiesce să  
scie de căderea cinstită a fiului său pe cîm-  
pul luptei, decăt de o viață rușinosă. Andr.  
Murășian prin musa sa deșteptă conștiința  
națională a românului ș. a. m. d. Ace-  
știa, și alții ca ei, cari au cîntat dragostea  
de țără, înălțată până la mōrte în cîmp de  
luptă ș. a., cu un cuvînt virtuțile naționale,  
și familiare, sunt cei, cari au deslegat și  
nimerit întrebarea pusă mai sus. Că ce mai  
rēmăne, e: să urmăm pe calea deschisă  
de ei! Său dōr aceștia au eshauriat întreg  
trecutul nostru? Și chiar așa de ar fi, cei  
cari pot, recurgă la puterea fantasiei!...

(Va urma.)

## Conferența Sârbilor.

„*Divide et impera*”, — este principiul marelui măiestru politic Bánffy, care îl urmărește cu o scrupulositate extra-ordinară, în-deosebi în afaceri, ce refer la naționalități.

Trista sârbă ce a avut-o congresul sârbilor ne este cunoscută. Neputând ajunge guvernul la împlinirea poftelor sale mult păgubitoare intereselor sârbesci, a sistat funcționarea mai departe a congresului și acum s'a pus șeful guvernului a sta de vorbă pe cale extra-parlamentară cu singuraticile partide ale congresului. Le chiamă una după alta la sine în Budapesta și acolo le ascultă ex-catedra gravaminele, pentru a chib-zui pe urmă vre-un expedient.

Despre conferența avută cu fracțiunea radicală aliată cu cea liberală am luat deja notiță.

În 8 Septembrie și-a ținut Bánffy consfătuirea a doua cu corifeii sârbilor conservatori, între cari cunoscutul Dr. Maximovici, deputații dietali Popovici și Iagici, secretariul ministerial (!) Mandici și alții.

Sârbii de față regretă atitudinea majorității congresuale, cred însă, că iritația a provenit din efectul vorbirii din dietă a ministrului-president, în care s'a accentuat, că sârbilor nu li se vor acorda aceleași drepturi autonome, cari s'au acordat din greșală Românilor ortodoci. Însă ei speră, că se vor pute alia cu unele elemente mai moderate și mai conciliante dintre radicali, în scopul reducerii punctelor de divergență dintre singuraticile tracțiuni. Guvernul este totodată admoniat a se feri de orice măsuri ilegale, cum ar fi bunăoară octroarea unui statut organic bisericesc, căci acesta ar fi nu numai o călcare a drepturilor autonome ale bisericeii, ci totodată și o violare a dreptului public.

Mandici, binevoitorul secretariu ministerial solicita schimbarea legii electorale pentru congres și constituirea unui congres cu o altă majoritate.

Bánffy reflectează, că dela statutul cel pretins de corónă (?) nu poate absta. Stările existente sunt însuportabile. El se va nisui a trage concluzii din cele aflate și a eși din acest *circulus viciosus*, însă asigurând în afacerile bisericesci supremul drept de inspecțiune al coróniei și al guvernului.

În 10 Sept. s'a ținut a treia conferență cu episcopii sârbi. Au luat parte patriarhul Brancovici și episcopii Popovici (Timișoara) Nicolici (Paerția) Gruici, Zmeianovici (Verșet) Opacici (Neoplanta). Afară de Bánffy a asistat la conferență și secretariul de stat Darday.

Bánffy ține de necesar a se explica în felul acela, că dreptul de inspecțiune al statului în afaceri bisericesci nu'l mai înțelege astfel, că guvernul ar ave să formeze a treia instanță în aceste afaceri. Cere deci o bună înțelegere între elementul hierarchie și laic, asigurând totodată, că guvernul nu are intenția de a recurge la octroarea reformelor.

Patriarhul Brancovici și episcopul Gruici reduc anomalile la defectuosul regulament electoral, votat în contra canónelor „*sede vacante metropolitană*”, adevă într'un timp, când scaunul metropolitan era vacant și când reforme în biserică, conform canónelor, nu se admit.

Nicolici sulevăză ideea tinerii unei conferențe comune de toate fracțiunile congresului sub presiunea patriarhului. Ideea este acceptată și de ministrul președinte, er patriarhul se însărcinează a convoca pe corifeii partidelor la o consultațiune. Brancovici declină totodată dela sine responsabilitatea pentru o eventuală neisbucire a conferenței premeditate.

În fașa aceasta a ajuns deci ghesliunea regulării autonomiei bisericeii sârbesci.

## † David baron Urs de Margina.

Națiunea românească ărași deplânge pe un fiu vrednic al seu. David baron Urs de Margina, colonel pensionat, presidentul comitetului administrativ al fondului școlar grănițesc a încetat din viață Vineri aici în Sibiiu în frumoasă etate de 82 de ani. Ne-

invinsul soldat, eroul de pe câmpul de luptă, românul învățat, a cărui inimă până în sfârșit a palpitat de cel mai înflăcărat naționalism, s'a mutat dela noi. Generația noastră bătrână s'a mai împuținat cu unul dintre cei mai falnici și mai meritați reprezentanți a ei.

Despre mórtea lui David baron Urs de Margina s'a dat următorul anunț funebrel:

„Comitetul administrativ de fondul școlastic al foștilor grănițeri din regimentul român I., cu inima frântă de durere aduce la cunoștință, că neuitatul său president, domnul

### David baron Urs de Margina,

ces. și reg. colonel pensionat, cavalier al Ordului Teresian și comandator al ordului coróniei de fer cl. II., proprietar al crucii militare pentru merite, ambe cu decorațiunea de reșel și al ordului rusesc St. Anna, membru fondator al Asociațiunii pentru literatură și cultura poporului român etc. etc., în anul al 82 al etății, astăzi în 10 Septembrie st. n., la 8<sup>1/2</sup> ore înainte de ameași după un morb scurt și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului.

Rămășițele pământesci ale scumpului decedat se vor transporta Duminică în 12 Septembrie n. la 3 ore d. a. din locuința sa, strada Urezului Nr. 6, în cimiterul bisericeii gr.-cat. din loc.”

Sibiiu, în 10 Septembrie, 1897.

Pentru comitet:

Constantin Stezar, vicepresident. Arseniu Bunea, secretar.

Baronul Ursu s'a născut la 1816 în Mărgineni, com. Făgărașului. Fiul de grănițer, el a fost trimis la școala militară grănițescă din Năsăud, de unde la anul 1834 o fost înrolat în regimentul I. român grănițesc. În același an a fost înaintat la șargia de „Gefreiter” și a ajuns la sfârșitul anului următor la gradul de sergent. Ca suboficer a servit până în 1841, când a fost avansat la rangul de sublocotenent cl. II. La anul 1848 a ajuns sublocotenent cl. I. în care calitate a luat parte în luptele de pe acele vremuri, la Oșorheiu, Lörinczfalva, Ūrmös, Hidvég, Simeria, Cason-Ujfalu, Bicsad. Pentru vitejia sa dovedită în lupta din urmă a fost distins cu crucea pentru merite militare.

La 1849, în August a fost înaintat la rangul de căpitan cl. II., în Novembre 1850 transferat la regimentul de infanterie 34., la 1851 în Ianuarie avansat la căpitan cl. I., er la 5 Maiu 1859 înaintat la rangul de maior și transferat la regimentul de infanterie 52.

La anul 1859, în calitatea sa de comandant de batalion a luat parte în războiul contra Franciei și a Piemontului în Italia, și în lupta dela Solferino prin purtarea sa eroică și-a dobândit mare renume; er Maj. Sa l-a distins cu ordul coróniei de fer cl. II. și l'a înaintat la rangul de cavalier al ordului Maria Teresia, primind totodată și titlul de baron.

La 1861 baronul Ursu fu înaintat la rangul de vice-colonel, er la 1863 la rangul de colonel. La 1863 a luat parte la războiul contra Prusiei și Italiei. În lupta contra Italiei baronul Ursu a documentat prin apărarea vitejescă a celui mai important punct strategic, Lissa, o ținută eroică.

La anul 1867 colonelul baron Ursu fu pensionat.

Retras în pensie B. Ursu a fost ales din partea grănițerilor president al fondurilor lor școlare, în care calitate a sa a lucrat cu tot focul iubirii sale de neam.

Pe Baronul Ursu îl aflăm în fruntea apröpe a tuturor instituțiilor culturale românești. A fost membru fondator și membru în comitetul „Asociațiunei”, a cărei cauze le-a îmbrățișat cu multă căldură și tragere de inimă. A fost unul dintre cei dintâi 7 membri fondatori ai „Albinei”. Până în anul 1874 a fost al II-lea vice-președinte al Albinei, când s'a retras din consiliul ei de administrație.

Baronul Urs a încetat din viață Vineri dimineața la 8 ore și 30 minute în locuința sa din strada Urezului Nr. 6. A zăcut abia numai 3 zile. A fost ținut pe catafalc în locuința sa, în uniformă de paradă.

Decedatul Baron Urs și-a donat întreaga avere de circa 50,000 fl. bisericeii gr. catolice române din Blaș, cu câteva luni înainte de catastrofa. Din averea acesta —

după-cum spune „Unirea” — s'au creat în seminarul Vancean al tinerimii române studii de lângă gimnasiul gr. cat. din Blaș și de alunge, adevă posturi de câte 100 fl., er internatului Vancean de fete și a lăsat 10 acții de ale „Albinei”.

### Înmormântarea.

Rămășițele pământesci ale regretatului baron Urs s'au așezat spre vecinică odihnă Duminică, în cimiterul de lângă biserica gr. catolică din loc.

Cu mult înainte de orele 3 după prânz în prejma locuinței decedatului, în strada Urezului staționa lume imensă. La 3 ore s'a făcut obicinuita binecuvântare din partea Exc. Sale metropolitului din Blaș Mihályi, asistat de 8 preoți, apoi cosciugul a fost transportat și așezat pe carul mortuar militar. Cortegiul imponent care erau reprezentate toate autoritățile civile și militare, toate instituțiile noastre culturale, și un număr considerabil de școlari grănițeri — s'a pus apoi în mișcare între acordurile jalnice ale capelei orașenești. Stradele pe unde a trecut cernitul conduct erau asediate de lume imensă.

Ajuns la biserica gr. cat. cortegiul s'a oprit și cosciugul a fost transportat în curtea bisericeii și așezat pe un catafalc. Preoțimea în frunte cu metropolitul s'a postat în jurul sicriului și s'a făcut prohodul obicinuit. După terminarea serviciului, dl Dr. Aug. Bunea, secretarul metropolitan din Blaș a rostit un panegiric avântat, stăruind asupra meritelor decedatului Ursu, câștigat pe câmpul de glorie și pe terenul luptelor pentru dobândirea și asigurarea bunei stări a nemului seu iubit.

După terminarea vorbirii funebrele, cosciugul fu luat și transportat la grăpa de lângă biserică, cântăreții au mai intonat și aici jahnul „în veci amintirea lui” și rămășițele pământesci ale neuitatului Ursu au fost slobodite în adâncimea mormântului rece.

În momentul acela s'a dat signal, și miliția postată pe plaiul din prejma bisericeii a dat 9 salve de tunuri în onorea veteranului seu colonel, care atâta cinste a făcut armatei monarhiei pe câmpul de război.

Astfel a fost așezat la repaus etern veteranul baron Urs, care în rólele muncii sale grele va trăi și după mórte și al cărui nume va fi pomenit cu pietate și fală până când vor trăi Români.

## Din Bucovina.

Comitetul național din Bucovina, s'a întrunit eri, Luni în 1/13 Septembrie într-o conferență în „palatul țării” din Cernăuți, cu scopul de a se pronunța asupra situațiunei. Convocătorul a fost semnat de „Modest cavalier de Grigorcea.”

Primejdie pentru școlarii din Bucovina. „Patria” aduce în ultimul seu număr unele sciri despre felul cum se perse-cută românismul din Bucovina în școle. Se falsifică adevă statistică prin emiterea rubricii: „naționalitatea școlarului” și prin inducerea românilor între neromâni. Totodată arată un pișicherlic al conducătorilor de școle, cari au demandat, ca lecțiile de limba română și de limba ruteană să se țină în același timp, er românii, cari în parte sunt introdusi în statistică cu limba maternă ruteană, sunt constrinși a urma cursul rutean. La aceste stări observă „Patria”:

„Conștiința națională a poporului nostru trebuie să fie un protest viu contra acestei violențări criminale, er nouă ne incumbă datoria să punem petrite în mișcare pentru grabnica sistare a acestei anomalii. Școala nu pöte fi o pepinieră de de-naționalizare și falsificare a conștiinței”.

Consul nou reg. al României la Cernăuți. „Monitoriul Oficial” Nr. 16 publică decretul referitor la numirea dlui Constantin Cogălniceanu, consul reg. român în Cernăuți.

† Prea cuv. Sa Archimandritul Mitrofor Ilarion E. Philipovici. Marți a reposit în mănăstirea Sucevița Prea cuv. Sa dl Ilarion E. Philipovici, archimandrit mitrofor, archiepiscop catedral și consilier consistorial etc. etc. după lungi și grele suferințe în etate de 66 ani. Scirea despre trecerea la

cele eterne a acestui bărbat, care prin purtarea sa conciliantă, prin adevărata sa blândete preoțescă, prin marele binefaceri a fost cunoscut în cercuri largi, a produs o adâncă emoțiune.

## Noutăți.

Examenul de cualificațiune preoțescă. Luni și Marți, în 25 și 26 August a. c. s'a ținut examenul de cualificațiune preoțescă în seminariul nostru archidieceșan. S'au prezentat la examen 14 candidați, toți absolvenți de cursul teologic în seminariul „Andreian”. Ca comisari esmiși din partea Prea Ven. Consistoriu la acest examen au fost: Preacuvioșia Sa Dl archimandrit-vicariu archiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu și P. O. Domni asesori consistoriali: Zacharia Boiu, Nicolau Cristea și Mateiu Voileanu. Dintre candidați au prestat cu succes examenul 13 inși și anume: Emil Căpitan, Georgiu Costin, Pavel Cotoțiu, Ioan Cotuț, Georgiu Ghețe, Nicolau Gorun, Ioan Goța, Georgiu Hamsea, Maniu Lungu, Iacob Manuil, Vicențiu Orășan, Valeriu Scutea și Vasiliu Suci; unul a fost relegat la repetirea examenului.

\* \* \*

### Inaugurarea „mesei studenților”

pentru anul școlar 1897/8 s'a sêvșit eri la prânz, prin rostul directorului „Albinei”, dl Part. Cosma. Domnia sa a constatat, că la „masa studenților” vor fi provăduți cu mâncare și în anul școl. curent 50 de studenți: 32 vechi, și 18 primiți cu începerea presentului an școlar, devenind adevă vacante cu sfârșitul anului școl. trecut 18 locuri prin faptul, că dintre membrii din anul trecut ai „mesei” 5 au absolvat școalele medii, 11 nu s'au prezentat în anul școl. curent, er 2 din pricina sporiului neîndestulor documente, în studii au fost lipsiți de beneficiile mesei stud. Dintre actualii membri ai „mesei stud.” 22 sunt cu calcul general eminent, 4 cu suficient, ceilalți cu calcul gen. bun. Cei 4 cu calcul suficient sunt primiți încă din anii precedenți; începând din anul școl. curent, — conform unui conclud al direcției „Albinei” — la „masa stud.” nu vor fi primiți decât studenți cu calcul gen. eminent seu bun.

Domnul Cosma a adresat apoi căldurose cuvinte elevilor, îndemnându-i la hărnicie, pentru a fi vrednici de beneficiile de cari i face părtași „masa stud.” și folositori nemului lor, și punându-le la inimă stricta observare a datorințelor lor ca membrii instituției ce-i ocrotesc.

La inaugurare a luat parte între alții mulți și Rev. Domn vicar capitular din Blaș I. M. Moldovan. Domnia sa s'a interesat amănunțit despre toate afacerile interne ale mesei studenților, despre felul și calitatea mâncărilor, modul servirii acestora, despre disciplină etc.

\* \* \*

Iubileul episcopului Pavel. Excelența sa Mihail Pavel, episcopul dieceșei gr. cat. a Orășii-mari și-a serbat în 11 a curenteii nou iubileul de un pătrar de veac a episcopiei sale. Din acest incident în toate bisericile din dieceșă s'au făcut servii de mulțămită. În biserica catedrală lin Oradea-mare s'a celebrat în ziua pomenită un „Te Deum” festiv, în prezența unui public numeros, pontificând prepositul Kővary.

\* \* \*

Limba română în bisericile din Macedonia. Se depeșază din Bucuresci, că Inalta Pörtă a permis mai multor comune românești din Macedonia, ca la serviciul divin, în locul limbei grecăști, să întrebuințeze limba română.

\* \* \*

Întîmpinare. Primim următoarele: Făgăraș, 27 August 1897. La aserțiunea d-lui D. R. Cordescu, din „Telegraful Român” Nr. 92 a. c., prin care susține, că în adunarea generală a Reuniunii învățătorilor rom. gr. or. din districtul XI al Făgărașului sub presiunea meu, ar fi fost ofensat, mă simt dator a responde următoarele:

Comitetul central al corporațiunei sus amintite, a luat cu plăcere la cunoștință buna primire și jertfele făcute de dl Cordescu, cu ocașiunea când despărțământul „Agnita” al Reuniunii noastre și-a ținut adu-

narea sa generală, sub conducerea presidiului său dl G. Borza în parohia Fofeldea. Dar comitetul central unde acest președinte a făcut raport, n'a putut aproba conculsul, dejositor pentru nimbul învățătoresc, ca cineva se vie să le plătescă taxele de membri, așa ca de pomană, mai ales, acum, după ce salariile învățătoresci s'au ameliorat binisor. Deci — apretând buna intențiune a d-lui Cordescu — a raportat afacerea adunării generale, ținută în comuna Stena și în această privință s'a adus următorul conculs:

Ad. 14. „Marinimosul ofert al d-lui Daniil R. Cordescu să ia cu plăcere la cunoștință, dar să însărească comitetul central, ca prin presidiul despărțământului Agnita, să mijlocască, ca membrii acestui despărțământ să-și plătescă înșiși taxele; ér dl D. R. Cordescu se fie rugat a solvi la fondul Reuniunii noastre, suma ce ar fi de a o plăti ca taxe, sub un alt titlu mai corăspundător prestigiului învățătoresc“.

În acest conculs nu se cuprinde nici o ofensă la adresa d-lui Cordescu, dar mi-a fost datorința de conducător, a reproba un conculs, prin care s'ar fi aruncat oșeși-care umbră, nu numai asupra despărțământului condus de dl Borzea, ci asupra întregii reuniuni, cu conducerea căreia sunt încredințat.

Dl Cordescu e în drept a face cu avutl său ori-ce vrea; ér dl Borzea, ca fost președinte, ar fi trebuit să se conformeze conculsului adunării generale, și arătând mai mult tact ca conducător al unui despărțământ, să nu șicaneze, contra conculselor, din puterea sa proprie și a „secretarului său adhoc“ pe ômeni pentru bunel lor intențiuni. Cu totă stîma: Iuliu Dan, prot.

**Sânțire de biserică.** Parochul nostru Aureliu Greblea din Leschia, aduce la cunoștința publică, că la 8 Septembrie a. c. st. v., se va face sânțirea bisericei noastre renovate din această parohie, la care act religios invită în numele poporului nostru ortodox-român din această parohie pe toți bine-voitorii și spriginitorii santei noastre biserici.

† **Valeriu Tempea**, tinêrul pretor din Rêșita montană, fiul preotului rom. gr. or. din Lugos a încetat din viață Mercuri, în Clușiu, în etate de 25 ani. Reposatul abia cu câți-va ani înainte și-a terminat studiile juridice la universitatea din Cluș și s'a dedicat carierei administrative. Anul trecut a luat în căsătorie o fică a protopopului gr. cat die Cluș, Laslo.

Môrtea l-a causat'o un tifus acut, ce și-l a contras aici în Sibiu luna trecută la exercițiile de arme unde a fost chemat ca oficer în rezervă. Il deplâng părinții, frații și soția sa nemângăiată, care în momentele când el a espiat la casa părinților ei — a devenit mamă.

**Pulszky Ferencz**, unul dintre fruntașii ômeni de sciință a unguirilor, mare archeolog, fost secretar de stat, inspectorul su prem al muzeelor și bibliotecilor reg. ung., director al muzeului național ung. în pens., fost șef al franamazonilor, a repausat în 9 a curentei nou în Budapesta în etate de 83 de ani. Inmormântarea i-s'a făcut acolo Sâmbătă cu pompă mare.

**Fală gôlă — straiță ușoră.** „Tribuna“ vorbește de-a călare. Într'un articol „acțiuni culturale“ ia act despre discuția noastră cu prietenii dela „Unirea“ și punându-se pe un pedestal coala înalt, enunță într'un ton maiestos următoarele: „Am dorit chiar ca ele (discuțiunile. Red.) să fie obiective și să ne decadă în certă. — dar credem, (mai frumos ar fi sunat: „ne place a crede“. Red.), că nu vom fi siliți să ne amestecăm în ele. Credem că nu vom fi provocați... Caraghioși de grandamaui acesti fanfaroni! Le dă mâna!

**Miserie între Sêcui.** Foile unguresci scriu, că Sêcuii din comitatul Odorheiului, în urma multor plo, rămânând fără sêmănături, stau în fața fômetei; — comitetul administrativ comitatens a hotărît deci pentru a alina miseria Sêcuiilor, să ceara un împrumut de sêmênță dela ministeriu, replătilibil în decurs de trei ani și pentru a împedeca emigrarea lor în România să propună, ca ministeriul se facă dispoziții pentru construirea liniei ferate în părțile comitatului Odorheiu în tómnă și la primăveră, spre a da astfel Sêcuiilor un isvor de câștig până la nouă

recoltă. — Tôte aceste dispoziții numai în interesul Sêcuiilor, de ceealaltă poporațiune a comitatului nu-i dore pe unguri, — aceia nu amenință cu emigrare!

**Iubileul primatului.** Primatatele catolic Vas zary Kolos își serbează zilele acestua iubileu de 50 de ani a înțrării sale în ordul Benedictian. Din incidentul acesta membrii acestui ord au făcut ovațiuni în onôrea iubilantului.

Cine vorbește? „Nu frase, nu discuțiuni, cu atât mai puțin certe, ci — fapte“, — se scrie într'un articol din „Tribuna“. Gândiți serios cine vorbește și — rideți!

**Conducător prin locurile de cură,** băi, isvóre minerale și cură de aer, precum și conspectul institutelor sanitare din Europa centrală. În curênd se va începe tipărirea anului 1898, care va conține: stabilimentele de băi, isvórele minerale și locurile de cură de aer, aranjate după grupe și în ordine alfabetică împreună cu descrierea topografică, înălțimea preste nivoul mării, poziția geografică a locului, împărțșiri climatice, notarea temperaturii medii, caracteristica, numirea morburilor tratate acolo, însemnarea administrațiunilor, medicilor, hotelelor, restaurațiunilor și pensiônelor, taxelor de cură, prețul băilor, serviciul divin, petreceri, legături de comunicațiuni, postă, telegraf, telefon etc. etc. Pentru siguranța publicării acestui op, care după aparițiune se trimite gratis, resp. se pune la dispoziție tuturor stabilimentelor însemnate întrênsul, precum și salônlor de lectură a hotelelor mai însemnate, apelăm cătră tôte administrațiunile de băi, isvóre și institutelor sanitare, cătră administrațiunile comunale, reuniunile pentru circulațiunea străinilor etc., în fine cătră tôte acele cercuri, cari doresc sporirea circulațiunei de străini, a adresa o simplă cerere în scris cătră: „Redacțiunea conducătorului prin locurile de cură, băi isvóre și stabilimente pentru cură de aer, Viena 5/14 în urma căreia vor primi prospectele referitoare gratis și franco. Astfel de cereri, cari nu cauzează nici o osteneală, nu se pot recomanda din destul.

## Correspondență particulară

a „Telegrafului Român“.

### Sinodul ordinariu din Tohanul nou.

În 19 Ianuarie a. c. conform tuturor normelor și dispozițiunilor d'în vigóre a fost convocat sinodul ordinariu sub presidiul parochului local Ilariu Plotogea.

Sinodul s'a și întrunit, însă părintele vêdênd, că de astă-dată fatum nu l protegeză, l-a disolvat. Causa a fost, că pe lângă totă insistința sa n'a putut abate membrii sinodului dela idea să nu alegă în comitet pe învățătorul Ioan Băncilă, în care membrii sinodului i-și pusese totă încrederea. Despre această încă în aceeași zi s'a făcut arătare la P. V. Consistoriu archidiececan. Resultatul a fost, că în urma unui rescript consistorial în 3 August c. s'a întrunit din nou sinodul sub presidiul Reverendisimului Dn. protopop tractual Traian Mețian, care după ce a premers tôte formalitățile prescrie de legea noastră bisericească, a deschis sinodul prin o frumôsă și acomodată vorbire.

După constituire se pune la ordinea zilei alegerea Epitropiei și a comitetului parochial pentru o nouă sesiune de trei ani. Referitor la candidații dl protop. cetesce o listă dată de dl paroch Ilariu Plotogea, prin care se intenționează a fi aleși în comitet tot foștii membrii vechi, pe lângă fôrte puține excepțiuni — cu cari scia părintele Plotogea, că pôte lucra cum îi place, — membri sinodului însă au glăsuit solidar „nu's buni, punem alții“. Dela această idee grosul poporului n'a putut fi abătut, ci vrênd nevênd a trebuit a li se da libertate să-și exerciteze dreptul lor constituțional după cum se recere, și nici nu se putea altfel, căci atunci în adever nu era „Vox populi, vox dei“.

Astfel s'au ales, ca epitropi: Moise Moșoiu și Ioan Br. Pușcariu, ér în comitet: Ilariu Plotogea, ca membru natural, ér aleși: Ioan Băncilă, Ioan Er. Ripea, Georgiu Zărnovan, Ioan Briotă, Georgiu T. Letcă, Ioan Pupăză, Bucur G. Petrișoriu, Nicolau I. St. Purcăroiu și Nicodim Ionică.

Se pune apoi la ordinea zilei censurarea rațiociniului, la care cu tôte că s'au observat mai multe inconveniente și anormalități, cauzate de dl Plotogea, totuși se aprôbă pe lângă restricțiunea de a reveni comitetul nou încă odată la censurare și a face pașii de lipsă la organele competente.

Este deci rugat Preavenerabilui Consistoriu archidiececan a nu aproba acel rațiociniu până nu vor veni clarificările necesare.

După discuția mai multor lucruri de mai puțină importanță, dl Plotogea propune ca comitetul nou să cêră dela Preavenerabilul Consistoriu archidiececan un ajutoriu pentru solvirea caselor cumpărate pentru școlă dela magistratul Brașovului, precum și a se face o colectă în străinătate și în patrie.

Cu această sinodul se încheie.

De remarcat este, că după încheierea sinodului, constituindu-se comitetul, s'a ales de președinte pe învăț. Ioan Băncilă, pentru care au fost tôte voturile, ér dl Plotogea, după 20 său pôte și mai mulți ani de presi-dență, se prăvălesce d'în înălțime fără a fi susținut de nime.

Mare va fi fost indignația și întristarea d-lui Plotogea — ce să-i faci, dlui e vinovat —, mai mare și mai expresivă a fost însă bucuria și mângăierea poporului, pe care îl auđiai din tôte părțile exprimându-și mulțămirea și veseha. Nu arareori o auđi: „Acum se descoper tôte, acum să-l vedem pe popa“.

Suspițiunea și ura poporului cresc și mai tare, când dl paroch, rugat și provocat de 3-ori din partea comitetului, în 6, 10 și 17 l. c. să-și predea socotela, actele și tot ce se ține de comitet, n'a voit, și la comitet nici în urma unei comisii din comitet n'a voit să participe.

Poporul e fôrte indignat pentru purtarea încompatibilă cu poziția de preot a d-lui Plotogea și așteptă cu mare impaci-ență intervenirea părintelui protopop tractual, cu atât mai mult, cu cât se scie, că dl paroch Plotogea în trecut aprôpe singur a fost comitetul, singur epitropia.

Cassa și tôte actele comitetului și până acum se află la dlui, totul a concentrat în mâna d-lui, și de nici una n'ar voi să se despartă.

Acestea am voit să le aduc la cunoștința P. T. public și încă cu cea mai mare obiectivitate, ca astfel să și pôtă face idee clară despre mersul lucrurilor la noi în comuna bisericească.

Sperăm însă în nește timpuri mai bune și ne mângăem, că de aici în colo nește vên-turi mai bune și dulci vor sufla și pentru noi, „câci altfel de sigur ar fi „Perirea ta din tine Israele“.

Tohanul nou, 18 August 1897.

Un participant.

## PARTEA SCIENTIFICA ȘI LITERARA.

I. Löser.

### Istoria Agriculturii.

Traducțiune autorizată

de

Un prieten al plugarilor.

(Urmare).

#### 2. Agricultura și economia de vite la Arabi.

Arabia este peninsula Sud-Vestică a Asiei, care se desparte de Asia prin Golful Persic și care e împreună prin șesul pustietății Syrico Arabice. Împreună prin istmul Suez cu Africa, a devenit un loc de trecere între Asia și Africa. Nordul este un plan puțin ridicat, tăiat de munți mai mici, cu pustietatea Dahi; mai departe, spre Sud, se întinde o câmpie uscată, fără apă, tăiată de multe văi, pe care se află o populațiune statornică. O câmpie lată, avută în apă și productivă în grâu și pôme se întinde spre Ost cătră sinul Mării Persice și împărțesce totă câmpia în un teritoriu Nordic și Sudic. În Sud se află țera, odinioară cunoscută sub numele „Arabia felix“ (Arabia fericită), a cărei produse excelente i-au câștigat un mare renume. Țera prin pozițiunea ei naturală este astfel întocmită, în cât în Nord și Sud se pôte lucra pământul, ér în mijloc se pörtă economie de vite, așa încât locuitorii acestei părți rămân totdeauna nomađi.

În partea această sudică a Arabiei ploie dese și esaborarea Oceanului indică dau plantelor o nouă viață. Pe când partea nordică e mai puțin productivă, cu tôte acestea e plină de plante admirabile. Munții sunt încărcăți de arbori până pe vêrfuri, isvórele din munți înlesnesc adăparea câmpiilor. Omul se pună numai puțină diligență și e asigurat de un seceriș îmbelșugat. Străbunii locuitori ai Arabiei sunt mândri a se numi fiii lui Sem. Cei de sânge curat arabic se numesc urmașii lui Ismael.

Prin pozițiunea ei geografică Arabia încă din timpurile cele mai vechi a fost un loc de staționare pentru comerciu între India, Africa și Europa. Comerțul dinafară (extern) al Arabilor consta cu deosebire din produsele naturale ale țerei, său cultivate; între acestea fie amintit, tămăia, smirna și cafeul.

Tămăia este rășina livanului indic. Acestă rășină ese din cója livanului în bucățele de o colóre brună; se vinde, și la încăldire împrăscie un miros plăcut (balsamic). Întrebuințarea ei la ceremonii religioase se afla la jidovi și diferite popóre din Orient încă în timpurile cele mai vechi. Aducerea ei în Europa s'a întemplat mai târziu.

Smirna este sucule sleit (întărit) de balsamină. Sucul ese din cója acestor arbori în formă de picături galbene, cari la aer se sleiesc (întăresc). Smirna se folosește ca ulei de uns la balsamarea cadavrelor; de prezente se folosește și în medicină sub numele de „tinctură de smirna“.

Aceste două produse formeză obiectele principale de comerciu extern în Arabia. Acații feluriți ne dau așa numitul „gumi-arabicum“ pentru lipit, său gumă cum îi dic unii.

Cafeul în Arabia nu pare a fi fost sêlbatic. Cultivarea lui a adus poporului mari folose, de și datina de a l bea s'a introdus în secolul al XV-lea; tot această se pôte dice și despre bumbac și trestia de zachar.

Nu putem vorbi despre economia de vite la Arabi, fără de a nu pune în locul prim calul, pe a cărai crescere Arabii punău un mare preț.

Partea din mijloc a țerei interioare prăsesce caii cei mai frumoși din totă lumea. Calul arabic, care se deosebește prin construcțiunea lui fină, elastică, picioare subțiri, însă tari, cap mic, ochi mari, are o cômă subțire, un grumaz subțire îndreptat în sus și o coddă frumôsă, este de mărime mijlocie. Nu numai acestei perfecțiuni a rasei datorese caii arabici tôte însușirile lor bune, ci o parte însemnată tratării stăpânilor de când sunt mici (mânzi). Arabul trăesce cu calul lui ca cu un prieten, și nici odată n'îl tratăză rău, el vede în el un ajutor al muncilor lui și un mên-tuitor în pericolele rășboiului. O urmare a acestei tratări este, că între caii arabici rareori poți afla vre un cusur, (vre-un cal cu pricină în limba poporului). Câmpia armenică, Persia de Nord, pășunatul cel gras al Capadochiei se folosec de pășune, pe când ertzul, pae de ertz, și fôrte rar fênul se toloșesc ca nutrimânt al lor

Cea-laltă economie de vite la Arabi se orienteză după datina de viață a economilor de vite. Nomađii, adecă locuitorii Arabiei deșerte se folosec încă din timpurile cele mai vechi la transportul productelor lor de cămilă, ba chiar și în resbel o folosec la călărit. Laptele și carnea le dă nutrimânt (hrană) și din pêrul ei fac țesături dure, care le folosec la corturi. Arabii cei vechi aveau datina de a libera cămilele din partea femină, cari produceau un număr ôre-care de pui, dela lucru. Vitele cornute nu se puteau înmulți la Arabi, cari duceau viața de nomađ, însă aceia, cari se ocupau cu agronomia aveau ciređi întregi de vite cornute. Folosirea untului era cunoscut la Arabi încă din timpurile cele mai vechi. Dela capră folosiau laptele și pêrul ca și dela cămilă pentru țesături dure la coperirea cortului.

În Arabia locuiau două popóre, cari de secolii întregi sunt deosebite în privința moravurilor, fără de a fi avut influență unul asupra celui-alt. Noi vedem de o parte pe Arabul avut în abundența celor mai frumôse bunuri ale naturei, de altă parte pe nomađul îndestulit cu sôrtea lui, care desprețuesce abundența plăcerilor vecinului lui, și mai bueros duce o viață necăjită, însă liberă, decât una comódă pe care și o pôte câștiga prin vinderea libertății. (Va urma).

Nr. 326/1897. [179] 1—3

**CONCURS.**

Pentru întregirea posturilor învățătoresci dela școlile din comunele mai jos însemnate se scrie concurs cu termen de 20 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Bulzescii de jos și de sus, cu salariu de 300 fl. și cuartir;
2. Căinel, cu salariu de 300 fl. din cari 50 fl. sunt computați din venitul cantoral;
3. Crăciunesci, cu salariu de 300 fl. și cuartir;
4. Șesuri, cu salariu de 300 fl. și cuartir.
5. Vara, cu salariu de 300 fl., cuartir și 1 stângin lemne de foc.
6. Zdrepti-Mihăleni, cu salariu de 300 fl., cuartir și 1 stângin lemne de foc;
7. Peștera, cu salariu de 300 fl. din cari 180 fl. în bani, și victualii în preț de 120 fl.

Petițiunile de concurs instruite conform normelor din vigore se se așternă subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Brad, la 23 August 1897.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Zărandului.

Vasilu Damian,  
protopresbiter.

Ad. Nr. 99/1897. [80] 1—3

**CONCURS**

Pentru ocuparea postului de învățătoriu primariu la șola noastră din Șona, protopresbiteratul Făgărașului, se scrie prin acesta concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 300 fl. v. a., cuartir liber și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și subșterne suplicile lor instruite conform legii în termenul indicat la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Făgăraș, 18 August 1897.

Oficiul protop. gr.-or. al Făgărașului în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Iuliu Dan,  
protopop.

Ad. Nr. 440/897. [181] 1—3

**CONCURS.**

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante dela școlile confesionale gr. or. române din comunele bisericesci mai jos însemnate a ppresbiteratului Bistrița se scrie cu acesta concurs până la 15 Septembrie a. c. stilul vechiu.

1. Blașfalăul de jos, cu salariu de 300 fl. v. a. și anume: 150 fl. din repartitie dela popor; 150 fl. în naturale; apoi cuartir și lemne de foc;
2. Blașfalăul de sus, cu salariu de 300 fl. v. a. din repartitie, cuartir și lemne de foc;
3. Chintelnice, cu salariu de 300 fl. și anume: 200 fl. din repartitie, 100 fl. în naturale; apoi cuartir și lemne de foc.
4. Galați, cu salariu de 300 fl. din repartitie, cuartir și lemne de foc.

Concurenții au a-și înainta suplicile, instruite după lege, până la termenul pus, la oficiul ppresb gr. or. al tractului Bistrița.

Borgo-Bistrița, în 23 August 1897. În conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Simeon Monda,  
protopresbiter.

Nr. 397/1897. [175] 2—3

**CONCURS.**

Devenind vacante posturile învățătoresci dela școlile confesionale gr.-or. române din mai jos însemnatele comune, pentru întregirea lor se scrie

concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Homorod, cu salariu anual de 300 fl. solviți în 4 rate repartitie în popor, cuartir natural în edificiul școlii și 4 stângini lemne de încălzit. Dela concurenți se așteaptă prezentarea în vre-o Duminecă sau sâmbătă la șanta biserica.

2. Uroi, cu salariu anual de 300 fl. și anume: 240 fl. din repartitie și 60 fl. dela stat, cuartir natural și lemne de încălzit.

3. Vărmaga, cu salariu anual de 300 fl. din repartitie și lemnele necesare de încălzit.

Petițiunile concursuale, instruite conform normelor în vigore, sunt a se adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral, până la termenul susindicat.

Hondol, 9 August 1897.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Geoagiului.

Vasilu Pipoș,  
protopresbiter.

Nr. 936/897. [171] 2—3

**CONCURS.**

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile confesionale gr. or. române din comunele bisericesci mai jos însemnate din protopresbiteratul Agnatei, se publică prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Șulumberg, cu salariu anual de 300 fl., cuartir, lemne de foc și grădină.
2. Alțina, cu salariu anual de 300 fl., cuartir și în locul grădinei lemne de foc.
3. Cichindeal, cu salariu anual de 300 fl.

Petițiunile de concurs se se așternă instruite conform legilor în vigore până la termenul sus indicat subscrisului oficiu protopresbiteral.

Nocrichiu, în 29 Iuliu 1897.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Agnate în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Nicolau Moldovan,  
protopresbiter.

Nr. 411/897. [170] 2—3

**Concurs repetit**

Neînsinuându-se în urma primului concurs nici un candidat la parochia de clasa III-a Gusu, protopresbiteratul Mercurei, prin acesta se deschide din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Dotățiunea împreună cu acest post este în venite sigure 333 fl. 80 cr.

Reflectanții la acest post sunt avisați a-și înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigore subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Informațiuni mai de aproape se pot lua dela președintele comitetului parochial sau dela oficiul protopresbiteral.

Dela concurenți se așteaptă a se prezenta în o Duminecă sau sâmbătă la biserica, pe lângă observarea dispoziției §-lui 18 din „Regulamentul pentru parochii“ spre a-și arăta dexteritate în cântări și tipic, respective pentru a celebra și cuvânta.

Mercurea, la 6 August 1897.

Oficiul protopresb. gr. or. al Mercurei în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

I. Droc,  
protopresbiter.

Nr. 386/897. [168] 3—3

**CONCURS.**

Pentru îndeplinirea posturilor învățătoresci vacante din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului gr.-or. al Seliștei, se scrie concurs cu termenul de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Aciliu, cu salariu anual de 300 fl. și cuartir natural.

2. Căcova, cu salariu anual de 300 fl., cuartir natural și 3 stângini de lemne.

3. Gura-rîului, 2 posturi, fie-care cu salariu anual de 300 fl., și 30 fl. relut de cuartir.

4. Sibiel, cu salariu anual de 300 fl. și cuartir natural.

5. Vale, cu salariu anual de 300 fl. și cuartir natural.

Reflectanții la vre-unul din aceste posturi învățătoresci se-și înainteză cererile lor concursuale, instruite conform legilor în vigore, subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Seliște, 11 August 1897.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Seliștei.

Dr. Nicolau Maier,  
protopresbiter.

Ad. Nr. pp. 598/897. [157] 2—3

**Concurs.**

Pentru ocuparea posturilor de învățători la școlile confesionale gr.-or. rom. din comunele mai jos enumerate a protopresbiteratului Clușului, prin acesta se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

1. Agribiciu, 2. Apahida, 3. Băreii, 4. Bedeciu, 5. Butene, 6. Călatamare, 7. Călățele, 8. Călian, 9. Cara, 10. Geaca, 11. Mănăsturul român, 12. Muntele-rece, 13. Panic, 14. Sebeșul-mare, 15. Someșfalău, — toate dotate cu salariu anual de câte 300 fl., cuartir cu grădina de legumi și lemne de foc.

Concurenții au a-și așterne cererile instruite conform normelor în vi-

gore, subsemnatului oficiu, până la termenul susindicat, și a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă sau sâmbătă la biserica din comuna, la care au competat, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Învățătorul ales va fi dator, ca în Dumineci și sâmbăți la utrenie să cânte în strună, ăr la liturghie să conducă corul elevilor.

Pricepătorii de muzică vor fi preferiți, și vor fi remunerați, dacă vor compune cor cu adulții.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Cluș, 30 Iuliu 1897.

Tuliu Roșescu,  
protopresbiter.**Concurs**

pentru împlinirea postului de contabil la institutul de credit și economii „Murășanul“, societate pe acții în M.-Radna.

Salariu anual 600 fl., afară de aceea cuartir liber și tantiemă din venitul curat.

Concurenții au să documenteze etatea, absolvarea cursurilor comerciale și praxă cel puțin de un an.

Petițiunile sunt a se trimite până în 1 Octombrie n. 1897 la adresa președintelui direcțiunei institutului: Vasilu Beles, protopop în M.-Radna.

Postul are a se ocupa în 9 Septembrie n. 1897.

[182] 1—2

**Direcțiunea.**

Comande făcute prin postă se execută imediat cu cea mai mare acuratețe.

**Raport expres!**

Am onore a aduce la cunoștința P. T. public, că mi-au sosit în „prăvălia mea englezescă“, strada Cisnădiei Nr. 27, novitățile procurate din străinătate și anume: **jachete de copile și dōmne, ronduri și capes, blane Thibet, Plüsch și gulere de stoffe englezesci paltōne de fetițe și franțuzești, bundi de călătorie și de stradă.** Tote acestea le ofer On. public confecționate după ultima modă și pe lângă cele mai favorabile prețuri de concurență.

Cred deci că dacă în propriul interes al On. public, a se convinge cât mai curând de noutățile mele întreprinderi.

Rugându-Vă pentru binevoitoriul sprigin și asigurându-Vă de serviciu prompt și real, semnez

cu distinsă stimă:

**Michael Braun,**

[183] 1—10

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 27.

Comande făcute prin postă se execută imediat cu cea mai mare acuratețe.

**Institutul-internat de băeți Al. Frateșiu**

Craiova.

Direcțiunea are onore a anunța două posturi de institutori interni, remunerați cu 80—100 lei lunar cum și întreținerea cu strictul necesar primită în Institut.

Condițiunile de admitere:

- a) Să nu fie căsătorit.
- b) Să posedă cursurile pedagogice cu examenul de calificare ori maturisanți.

Aspiranții au a-și înainta cererile la Direcțiunea Institutului cu începerea 15 August st. v. a. c.

[176] 3—3

**Direcțiunea.**